

«Нұрдәулет» бөбекжайы

Ақша жұмсауды үйренеміз

«Ботақан» ересек тобына арналған сюжеттік-рөлдік ойын

2024-2025 оқу жылы

Мақсаты: «Дүкен» сюжетін бірлесіп ойнау арқылы балаларға тауарды таңдау, ойын ақшасын санау және сатып алу туралы бастапқы түсінік беру; сыпайы қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

Міндеттері

Білімдік: сатып алушы, сатушы және кассирдің әрекеттерін түсіндіру; заттың бағасын сұрауға, 1–3 көлеміндегі санды тиісті мөлшермен сәйкестендіруге үйрету.

Дамытушылық: диалог жүргізу, таңдауды сөзбен білдіру, ойын ақшасын бір-бірлеп санап беру және рөлге сай әрекет ету дағдыларын дамыту.

Тәрбиелік: кезек күтуге, амандасуға, алғыс айтуға, ортақ заттарды ұқыпты қолдануға және достарының таңдауын құрметтеуге баулу.

Күтілетін нәтиже: бала өз рөлін атайды; тауарды таңдап, бағасын сұрайды; ересектің қолдауымен сәйкес мөлшердегі ойын ақшасын береді; сатып алған затын алып, рақмет айтады.

Ойын ортасы және рөлдерді бөлу

Қажетті құралдар

Ойын дүкенінің сөресі, нан мен алманың муляждары, шағын ойыншықтар, себеттер, ойын кассасы, әмияндар, ірі картон ақша белгілері, баға карточкалары, «Сатып алушы», «Сатушы», «Кассир» рөл белгілері.

Әр ақша белгісі бір ойын теңгесін білдіреді. Баға карточкаларына 1, 2, 3 сандары және соған сәйкес нүктелер салынады. Бағалар тек ойынға арналған; нақты тауар бағасын білдірмейді. Ұсақ металл тиын қолданылмайды.

Тауар	Ойын бағасы	Берілетін ақша белгілері
Нан	1 ойын теңгесі	1 белгі
Алма	2 ойын теңгесі	2 белгі
Ойыншық	3 ойын теңгесі	3 белгі

Алдын ала жұмыс

Дүкен туралы әңгімелесу, сатып алу кезіндегі сыпайы сөздерді қайталау, үш затты бір-бірлеп санау. Сөреге әр тауардың бірнеше данасы қойылады. Сатып алушының әмиянына 3 ойын теңгесі салынады.

1 Қызығушылық ояту 3 минут

Тәрбиеші: Балалар, бүгін тобымызда шағын дүкен ашылады. Онда нан, алма, ойыншық бар. Дүкеннен зат алу үшін не істейміз?

Балалардың ықтимал жауабы: Таңдаймыз. Бағасын сұраймыз. Ақша төлейміз.

Тәрбиеші: Дұрыс! Алдымен не алатынымызды ойлаймыз, әмиянымыздағы ақшаны санаймыз. Содан кейін сатып аламыз. Бір-бірімізбен сыпайы сөйлесеміз.

2 Рөлдерді келісу 3 минут

Сатушы: амандасады, тауарларды таныстырады, сатып алушы таңдаған затты дайындайды.

Кассир: бағаны атайды, ойын ақшасын сатып алушымен бірге санайды, төлем қабылдайды.

Сатып алушы: затты таңдайды, бағасын сұрайды, кассада төлейді, тауарын алып, алғыс айтады.

Балалар рөлдерді қалауына қарай таңдайды. Екі-үш сатып алудан кейін рөлдер ауыстырылады. Алғашқы әрекетте тәрбиеші кассир болып, кейін рөлді балаға береді. Қалған балалар сатып алушы ретінде кезек күтеді.

3 Дүкен ашылды 15–18 минут

Тәрбиеші: Дүкеніміз ашылды! Сатып алушылар, әмияндарыңдағы үш ойын теңгесін санап, не алатыныңды таңдаңдар. Сатушы мен кассир келушілерді қарсы алсын!

Ойын ортасы және рөлдерді бөлу

Қажетті құралдар

Ойын дүкенінің сөресі, нан мен алманың муляждары, шағын ойыншықтар, себеттер, ойын кассасы, әмияндар, ірі картон ақша белгілері, баға карточкалары, «Сатып алушы», «Сатушы», «Кассир» рөл белгілері.

Әр ақша белгісі бір ойын теңгесін білдіреді. Баға карточкаларына 1, 2, 3 сандары және соған сәйкес нүктелер салынады. Бағалар тек ойынға арналған; нақты тауар бағасын білдірмейді. Ұсақ металл тиын қолданылмайды.

Тауар	Ойын бағасы	Берілетін ақша белгілері
Нан	1 ойын теңгесі	1 белгі
Алма	2 ойын теңгесі	2 белгі
Ойыншық	3 ойын теңгесі	3 белгі

Алдын ала жұмыс

Дүкен туралы әңгімелесу, сатып алу кезіндегі сыпайы сөздерді қайталау, үш затты бір-бірлеп санау. Сөреге әр тауардың бірнеше данасы қойылады. Сатып алушының әмиянына 3 ойын теңгесі салынады.

1 Қызығушылық ояту 3 минут

Тәрбиеші: Балалар, бүгін тобымызда шағын дүкен ашылады. Онда нан, алма, ойыншық бар. Дүкеннен зат алу үшін не істейміз?

Балалардың ықтимал жауабы: Таңдаймыз. Бағасын сұраймыз. Ақша төлейміз.

Тәрбиеші: Дұрыс! Алдымен не алатынымызды ойлаймыз, әмиянымыздағы ақшаны санаймыз. Содан кейін сатып аламыз. Бір-бірімізбен сыпайы сөйлесеміз.

2 Рөлдерді келісу 3 минут

Сатушы: амандасады, тауарларды таныстырады, сатып алушы таңдаған затты дайындайды.

Кассир: бағаны атайды, ойын ақшасын сатып алушымен бірге санайды, төлем қабылдайды.

Сатып алушы: затты таңдайды, бағасын сұрайды, кассада төлейді, тауарын алып, алғыс айтады.

Балалар рөлдерді қалауына қарай таңдайды. Екі-үш сатып алудан кейін рөлдер ауыстырылады. Алғашқы әрекетте тәрбиеші кассир болып, кейін рөлді балаға береді. Қалған балалар сатып алушы ретінде кезек күтеді.

3 Дүкен ашылды 15–18 минут

Тәрбиеші: Дүкеніміз ашылды! Сатып алушылар, әмияндарындағы үш ойын теңгесін санап, не алатыныңды таңдаңдар. Сатушы мен кассир келушілерді қарсы алсын!

Сюжетті дамыту және қорытынды

Сатып алудың үлгі диалогі

Сатып алушы: Сәлеметсіз бе! Маған бір алма беріңізші. Алма қанша тұрады?

Сатушы: Сәлеметсіз бе! Алма екі ойын теңгесі тұрады. Кассаға төлеңізші, мен алмаңызды дайындаймын.

Кассир: Екі ойын теңгесін беріңізші. Бірге санайық: бір, екі. Рақмет!

Сатып алушы: Міне, екі ойын теңгесі. Рақмет!

Сатушы: Міне, алмаңыз. Сау болыңыз!

Бала тауарын алады. Тәрбиеші әмиянында қанша белгі қалғанын бір-бірлеп санатып, «Бір ойын теңгең қалды» деп нақтылайды.

Ойын ішіндегі жағдаяттар

«Дастарқанға аламыз»: сатып алушы үш ойын теңгесіне нан мен алма алғысы келеді. Алдымен нанға бір белгі береді, қалған екеуін санайды. Кейін алмаға екі белгіні төлейді. Тәрбиеші заттарды қатар қойып, әрекетті көрнекі көрсетеді.

«Бәрін бірден аламыз ба»: сатып алушы ойыншықты сатып алып, кейін алма алғысы келеді. Кассирмен бірге әмиянын тексереді. Тәрбиеші: «Ойыншыққа үш белгіні жұмсадың, қазір әмияның бос. Келесі сатып алуды келесі ойынға жоспарлай аламыз», — дейді. Тауарды рұқсатсыз алмау ережесі еске салынады.

«Бір бөлігін сақтаймын»: бала нан алады да, қалған екі белгісін әмиянында қалдырады. Тәрбиеші: «Қалған ақшанды кейінгі таңдауыңа сақтадың», — деп әрекетін түсіндіреді. Ақшаның бәрін жұмсау міндетті емес.

«Сыпайы кезек»: екі сатып алушы қатар келеді. Балалар кім бірінші келгенін келісіп, бір-біріне жол береді. Рөл ауысқанда кассир ақша белгілерін реттейді, сатушы сөрені толықтырады.

Тәрбиешінің қолдауы

Қиналған балаға үш белгіні қатар қойып санау ұсынылады; бағадағы нүктелерге бір-бірден белгі сәйкестендіріледі. Сөйлеуге қиналған бала тауарды көрсетеді, тәрбиеші оның өтінішін қысқа сөйлеммен үлгілейді. Балаларға бірдей бастапқы ойын ақшасы беріледі, нәтижелері салыстырылмайды.

4 Қорытынды және кері байланыс 4 минут

Тәрбиеші: Дүкенде қандай рөл атқардың? Нені сатып алдың? Тауарды алар алдында не сұрадың? Әмиянында белгі қалды ма? Қандай сыпайы сөз айттың?

Балалар өз әрекетін айтады немесе тауар мен рөл белгісін көрсетеді. Бірге тауарларды сөреге, ақша белгілерін қорапқа жинайды.

Тәрбиеші: Бүгін сендер таңдауды, ақша санауды, кезек күтуді және сыпайы сөйлесуді үйрендіңдер. Сатып аларда не қажет екенін ойлап, қолдағы ақшаны санаймыз. Қалғанын кейінге сақтауға болады!

Бақылау: рөлге сай әрекет етуі, бағамен мөлшерді сәйкестендіруі, диалогке қатысуы және кезек күтуі белгіленеді. Әр баланың талпынысы сөзбен қолдау табады.

Сюжетті дамыту және қорытынды

Сатып алудың үлгі диалогі

Сатып алушы: Сәлеметсіз бе! Маған бір алма беріңізші. Алма қанша тұрады?

Сатушы: Сәлеметсіз бе! Алма екі ойын теңгесі тұрады. Кассаға төлеңізші, мен алмаңызды дайындаймын.

Кассир: Екі ойын теңгесін беріңізші. Бірге санайық: бір, екі. Рақмет!

Сатып алушы: Міне, екі ойын теңгесі. Рақмет!

Сатушы: Міне, алмаңыз. Сау болыңыз!

Бала тауарын алады. Тәрбиеші әмиянында қанша белгі қалғанын бір-бірлеп санатып, «Бір ойын теңгең қалды» деп нақтылайды.

Ойын ішіндегі жағдаяттар

«Дастарқанға аламыз»: сатып алушы үш ойын теңгесіне нан мен алма алғысы келеді. Алдымен нанға бір белгі береді, қалған екеуін санайды. Кейін алмаға екі белгіні төлейді. Тәрбиеші заттарды қатар қойып, әрекетті көрнекі көрсетеді.

«Бәрін бірден аламыз ба»: сатып алушы ойыншықты сатып алып, кейін алма алғысы келеді. Кассирмен бірге әмиянын тексереді. Тәрбиеші: «Ойыншыққа үш белгіні жұмсадың, қазір әмияның бос. Келесі сатып алуды келесі ойынға жоспарлай аламыз», — дейді. Тауарды рұқсатсыз алмау ережесі еске салынады.

«Бір бөлігін сақтаймын»: бала нан алады да, қалған екі белгісін әмиянында қалдырады. Тәрбиеші: «Қалған ақшанды кейінгі таңдауыңа сақтадың», — деп әрекетін түсіндіреді. Ақшаның бәрін жұмсау міндетті емес.

«Сыпайы кезек»: екі сатып алушы қатар келеді. Балалар кім бірінші келгенін келісіп, бір-біріне жол береді. Рөл ауысқанда кассир ақша белгілерін реттейді, сатушы сөрені толықтырады.

Тәрбиешінің қолдауы

Қиналған балаға үш белгіні қатар қойып санау ұсынылады; бағадағы нүктелерге бір-бірден белгі сәйкестендіріледі. Сөйлеуге қиналған бала тауарды көрсетеді, тәрбиеші оның өтінішін қысқа сөйлеммен үлгілейді. Балаларға бірдей бастапқы ойын ақшасы беріледі, нәтижелері салыстырылмайды.

4 Қорытынды және кері байланыс 4 минут

Тәрбиеші: Дүкенде қандай рөл атқардың? Нені сатып алдың? Тауарды алар алдында не сұрадың? Әмиянында белгі қалды ма? Қандай сыпайы сөз айттың?

Балалар өз әрекетін айтады немесе тауар мен рөл белгісін көрсетеді. Бірге тауарларды сөреге, ақша белгілерін қорапқа жинайды.

Тәрбиеші: Бүгін сендер таңдауды, ақша санауды, кезек күтуді және сыпайы сөйлесуді үйрендіңдер. Сатып аларда не қажет екенін ойлап, қолдағы ақшаны санаймыз. Қалғанын кейінге сақтауға болады!

Бақылау: рөлге сай әрекет етуі, бағамен мөлшерді сәйкестендіруі, диалогке қатысуы және кезек күтуі белгіленеді. Әр баланың талпынысы сөзбен қолдау табады.